

ЩУР І.В.
ст. гр. ОАБ-41

МОНІТОРИНГ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ

Аудиторська діяльність є соціально значущою діяльністю, тому що забезпечує інформаційні потреби та очікування користувачів аудиторських послуг. З метою отримання обґрунтованої впевненості, що політика і процедури аудиторської фірми щодо системи контролю якості є відповідними, адекватними, працюють ефективно й дотримуються на практиці Положення з національної практики контролю якості вимагає здійснення моніторингу відповідності політики та процедур контролю якості (далі – моніторинг).

Метою такого моніторингу є оцінювання:

- чи дотримується аудиторська фірма професійних стандартів, вимог законодавчих і нормативних актів;
- чи вірно розроблена та ефективно впроваджена аудиторською фірмою система контролю якості аудиторських послуг;
- чи вірно персонал фірми застосовує політики та процедури контролю якості фірми.

Отже, під час розробки власної системи контролю якості аудиторська фірма повинна встановити вимоги:

- 1) щодо процедур моніторингу системи контролю якості та процесу перевірки завершених завдань;
- 2) до особи, що здійснює моніторинг;
- 3) щодо порядку інформування відповідного персоналу аудиторської фірми про недоліки, ідентифіковані в системі контролю якості,
- 4) щодо порядку впровадження змін у політику та процедури контролю якості і поліпшень системи контролю якості за наслідками моніторингу;
- 5) до оцінювання впливу недоліків, виявлених в результаті моніторингу, та вжиття відповідних коригувальних дій відносно окремого завдання або співробітника;
- 6) щодо застосування дисциплінарних дій до тих співробітників, хто не дотримується політики та процедур фірми.

Моніторинг системи контролю якості стосується контролю якості на рівні аудиторської фірми. Моніторинг - це процес, що включає в себе розгляд та оцінку системи контролю якості фірми включно з періодичною перевіркою деяких завершених завдань, який має надати

фірмі обґрунтовану впевненість, що її система контролю якості працює ефективно. Моніторинг має включати постійний розгляд та оцінку системи контролю якості фірми, а також періодичну перевірку окремих завершених завдань.

Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 “Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг” дозволяє аудиторським фірмам з незначною кількістю співробітників та аудиторам-фізичним особам-підприємцям залучати до перевірки завершених завдань та проведення інших процедур моніторингу на договірних засадах кваліфіковану зовнішню особу-аудитора. Мета і завдання зовнішнього контролера при проведенні моніторингу системи контролю якості представлені на рис. 1.

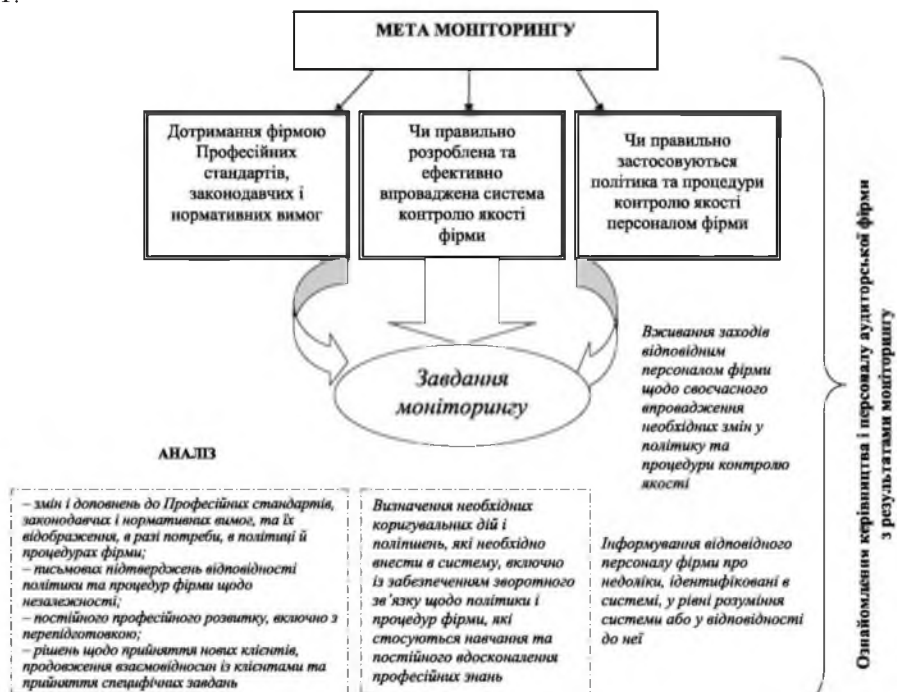

Рис. 1. Моніторинг відповідності політики та процедур контролю якості [5]

Результати моніторингу мають бути задокументовані і доведені до керівництва аудиторської фірми і персоналу. Моніторинг і

інформування про його результати має проводитися не менше одного разу на рік. МСА не надають вимог щодо документування зовнішнім контролером результатів моніторингу системи контролю якості. Форма і зміст документації розробляється аудиторськими фірмами самостійно і залежать від таких чинників як:

- організаційна структура аудиторської фірми (розмір фірми, кількості структурних підрозділів, філій, тощо); рівня повноважень керівництва і персоналу;
- характеру і складності аудиторських завдань, тощо. Терміни зберігання документації визначається відповідно до вимог законодавства, на нашу думку, складає три роки з дати надання (підписання) аудиторського звіту або висновку аудитором.

Якщо результати проведеного моніторингу свідчать про недоліки в розробці або функціонуванні політики та процедур контролю якості в аудиторській фірмі або про недотримання вимог внутрішньофірмової системи контролю якості окремими особами, менеджменту слід вжити відповідних заходів. З боку персоналу аудиторської фірми можуть бути пред'явлені скарги і звинувачення щодо проведення зовнішнього моніторингу. Нагляд за розглядом скарг і звинувачень покладається на керівника аудиторської фірми або на уповноважену ним особу, яка є аудитором і має значний досвід, повноваження, не брала участі у виконанні завдання, що стало предметом оскарження. За необхідності до розслідування може бути притягнутий консультант з правових питань або інший зовнішній аудитор.

Вимоги МСА дозволяють суб'єктам аудиторської діяльності з метою надання впевненості щодо якості аудиторських послуг користувачу давати загальну інформацію з якості аудиту, так званий звіт з прозорості. Публікація фінансових звітів аудиторськими фірмами та публікація узагальненого погляду на результати перевірки аудиторських фірм регуляторним органом сприятимуть підвищенню рівня довіри до аудиту.

Отже, якість аудиторських послуг - це важливий показник як для замовників, так і для суб'єктів аудиту вона забезпечується кожною аудиторською фірмою шляхом створення системи контролю якості. Така система забезпечує контроль за наданням послуг на всіх етапах співпраці з клієнтом, а її зовнішній моніторинг уможливорює безперервність функціонування та відповідність діючим вимогам. Додаткова відкритість аудиторських фірм щодо заходів забезпечення якості послуг сприятиме розповсюдженню аудиторських послуг.

Подальші дослідження мають бути спрямовані на вдосконалення системи контролю якості в аудиторських фірмах з метою забезпечення користувачів аудиторських послуг якісною, достовірною інформацією.

Література:

1. Адамик, О. В. Бази і сховища даних – інформаційний фундамент бухгалтерського обліку та аналізу // Економічні, управлінські, правові та інформаційно-технічні проблеми діяльності підприємств: колективна монографія/ за заг. ред. Л. М. Савчук, М. Фіц.–Дніпро: Герда, 2016.–528 с. ISBN 978-617-7097-58-6. – С. 330-341
2. Адамик, О.В. Інформаційні технології в комп'ютерних системах бухгалтерського обліку: проблеми організації даних та їх потоків // Бізнес Інформ. – 2016. –№10. – С. 348-353
3. Бондар В. П. Якість в аудиті та деякі аспекти управління якістю / В. П. Бондар, Ю. В. Бондар // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. - 2015. - № 1 (31). - С. 36-64.
4. Гноева І. М. Якість аудиторських послуг / І. М. Гноева, С. М. Винник // Вісник КрНУ імені М ихайла Остроградського. - 2013. - № 1 (78). - С. 181-186.
5. Лубенченко О. Е. Практичні аспекти моніторингу системи контролю якості аудиту зовнішньоекономічної діяльності // СТАТИСТИКА УКРАЇНИ, 2016, № 2. – С. 90
6. Михайленко О. Г. Критерії оцінки якості аудиторських послуг // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. – 2013. – Т. 18. Вин. 2/1
7. Фабіянська В.Ю. Система контролю якості аудиторських фірм України як основа їх сталого розвитку // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2017. № 4. С. 132-143.
8. Шерстюк О. Л. Визначення критеріїв якості аудиту фінансової інформації / О. Л. Шерстюк // Економічний Вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2016. – № 3(03). – С. 145-148.
9. Adamyk O., Adamyk B., Khorunzhak N. Auditing of the Software of Computer Accounting System // CEUR-WS, 2018. – 2018. – Paper 181
10. Cheresnyuk O., Panasyuk V., Sachenko S. and Adamyk O. (2019) Fuzzy-multiple approach in choosing time factor for implementation of the innovative project. IDAACS 2019.